ادامه از صفحه اول

نامه ایران به شورای امنیت

نامه ایران به شورای امنیت درباره توقیف نفت‌کش انگلیسی

نمایندگی دائم ایران در نامه‌ای به شورای امنیت برخی اطلاعات درباره کشتی انگلیسی توقیف‌شده را تشریح کرد. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری صداوسیما در این نامه آمده این نفت‌کش روز جمعه ۲۸ تیر ۱۳۹۸ در تنگه هرمز با یک کشتی ماهیگیری ایرانی برخورد و به آن خسارت وارد کرده است و حال تعدادی از خدمه و ماهیگیران صدمه‌دیده کشتی ایرانی نیز وخیم است. در این نامه همچنین آمده است کشتی انگلیسی پس از این حادثه، هشدارهای مسئولان ایرانی را نادیده گرفت و با خاموش‌کردن سیستم‌های ناوبری خود، در اقدامی خطرناک، مسیرش را تغییر داد و با حرکت در جهت مخالف، در تلاش برای فرار بود که نیروهای ایرانی آن را توقیف کردند.

در این نامه اعلام شده است اقدام ایران برای برقراری نظم، قانون و حفظ امنیت دریانوردی در تنگه هرمز ضروری بود و براساس قوانین بین‌المللی صورت گرفته است. این نفت‌کش که دستور توقیف آن را مقامات قضائی محلی صادر کردند، متعاقبا به بندرعباس هدایت شد. نمایندگی دائم ایران در نامه خود اعلام کرده است: «بر اساس دستور مقامات قضائی، تحقیقات درباره تخلفات این نفت‌کش از جمله خساراتی که به محیط زیست دریایی و کشتی ماهیگیری ایرانی و خدمه و ماهیگیران آن وارد کرده، در حال انجام است». نمایندگی دائم ایران با استناد به این اطلاعات، ادعاهای اخیر انگلیس به شورای امنیت درباره نفت‌کش استنا ایمپرو را رد کرده است.

مالک استنا ایمپرو: خدمه در امنیت هستند

مالک نفت‌کش «استنا ایمپرو» بعد از نخستین تماس با خدمه کشتی‌اش اعلام کرد، آنها در امنیت هستند. بی‌بی‌سی گزارش داد «استنا بالک»، شرکت مالک این کشتی که ۲۳ نفر خدمه داشته است، سه‌شنبه توانست با کاپیتان کشتی تماس برقرار کند. به گفته این شرکت، کاپیتان ضمن تأیید امنیت نیروها گفته است هماهنگی خوبی با ایرانیان برقرار است. این شرکت همچنین اعلام کرده است به اعضای خانواده خدمه که هندی، روس، لتونیایی و فیلیپینی هستند، از تحولات و اتفاقات این کشتی خبررسانی می‌شود و از آنها حمایت کامل می‌شود. اریک هنل، مدیرعامل این شرکت ابراز امیدواری کرده که تماس تلفنی با خدمه نشانه این است که «به زودی شاهد پیشرفت‌های مثبت بیشتری از سوی مقامات ایران خواهیم بود». همچنین سخنگوی این کشور نیز گفته قدم بعدی استنا بالک این است که تلاش کنند کسی را روی عرشه نفت‌کش بفرستند تا وضعیت خدمه را بررسی کند. در همین رابطه و به گزارش ایسنا، وزارت خارجه لتونی اعلام کرد، خدمه لتونیایی این نفت‌کش موفق به تماس با خانواده‌اش شده و در خطر نیست.

سفیر روسیه: از دوستان ایرانی خواهش می‌کنیم با مسکو همکاری کنند

سفیر روسیه در ایران از مقام‌های کشورمان درخواست کرد تا امکان تماس با سه تبعه روس نفت‌کش توقیف‌شده انگلیسی فراهم شود. لوان جاگاریان در گفت‌وگو با ایلنا گفت: «سه ملوان روس در این کشتی تحت پرچم بریتانیا هستند و ما چندین‌بار تلاش کردیم تا با آنها تماس بگیریم». او ادامه داد: «در همین راستا از وزارت امور خارجه ایران درخواست کردیم اما تاکنون موفق به کسب اطلاع نشده‌ایم». جاگاریان افزود: «من گلایه نمی‌کنم اما خواهش دارم در این مسئله به سفارت روسیه کمک شود تا با اتباع خود تماس داشته باشیم و از حال آنها مطلع شویم». سفیر روسیه در ایران گفت: «خانواده این افراد نگران حال آنها هستند و بارها با ما تماس گرفته‌اند». او افزود: «این سه ملوان شهروندان روسیه هستند و ما امکان تماس با آنها را نداریم. از دوستان ایرانی انتظار داریم با کشور دوستشان، روسیه بیشتر همکاری کنند». جاگاریان تأکید کرد: «صحبت من انتقاد نیست، گلایه هم نیست و فقط اظهار امیدواری می‌کنم تا از حال هم‌وطنان خود مطلع شوم».

روسیه خواستار جلسه شورای امنیت شد

میخائیل بوگدانف، نماینده رئیس‌جمهوری روسیه در امور خاورمیانه و شمال آفریقا گفت: «در سازمان ملل طرح امنیت گروهی پیشنهادی روسیه برای منطقه خلیج فارس را مطرح خواهیم کرد». او ادامه داد: «در نظر داریم که یکی از نشست‌های شورای امنیت را به بررسی اوضاع خلیج‌فارس اختصاص دهیم تا امکان تشدید تنش‌ها در منطقه داده نشود و برعکس بتوان به رفع تنش‌ها پرداخت و در سطح سازمان ملل درباره تلاش‌های منسجم برای تأمین امنیت و ثبات در این منطقه مهم و استراتژیک برای کل جامعه جهانی فکر کرد».

هشدار آمریکا برای سوخت‌رسانی به هواپیماهای ایرانی

وزارت خزانه‌داری آمریکا برای سوخت‌رسانی به شرکت‌های هواپیمایی ایرانی هشدار داده است. به گزارش بی‌بی‌سی، اداره نظارت بر دارایی‌های خارجی وزارت خزانه‌داری آمریکا - اوفک- در اطلاعیه‌ای «فعالان در صنایع هواپیمایی را از خطر قرارگرفتن در معرض اقدامات تنبیهی و تحریم‌های اقتصادی ایالات متحده به دلیل ارتباط یا انتقال بدون مجوز هواپیما، قطعات و اقلام، فناوری یا خدمات هواپیمایی به ایران یا شرکت‌های هواپیمایی تحریمی ایران و مرتبط با ایران» آگاه کرده است.

سیگال مندلکر، معاون وزارت خزانه‌داری در امور مقابله با تروریسم و اطلاعات مالی، مدعی شده است: «رژیم ایران از هواپیماهای تجاری به منظور پیشبرد اهداف بی‌ثبات‌ساز گروه‌های تروریستی مانند سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و نیروی قدس وابسته به آن بهره‌برداری و افراد مسلح گروه‌های شبه‌نظامی نیابتی خود را به سراسر جهان منتقل می‌کند». مندلکر مدعی شده است: «دست‌اندرکاران صنایع هواپیمایی بین‌المللی از جمله ارائه‌دهندگان خدمات مانند آژانس‌های مسافرتی، کارگزاران و شرکت‌های نمایندگی باید نهایت هوشیاری را به خرج دهند تا در فعالیت‌های زیان‌بار ایران سهیم نشوند».

این هشدار در حالی اتخاذ شده که آمریکا مدعی است تحریم‌ها را به نفع مردم ایران وضع کرده و دارو و غذا و کمک‌های انسانی در تحریم قرار ندارند. در شرایطی که سیستم بانکی ایران تحریم است، استثنای گفته‌شده شبیه جوک است و در این زمینه نیز مشکلاتی وجود دارد؛ زیرا تحریم صنایع هوایی و سوخت‌رسانی به هواپیماها می‌تواند امنیت پروازها را با خطر مواجه کند. این در حالی است که دادگاه لاهه در زمستان سال گذشته و در جریان بررسی شکایت ایران علیه آمریکا رأی داد که ایالات متحده باید تحریم‌هایی را که شامل کمک‌های بشردوستانه و نیز امنیت جانی مردم از جمله قطعات هواپیما می‌شود، لغو کند.

این در حالی است که یکی از بندهای توافق اولیه ایران و کشورهای ۱+۵ در ژنو، فراهم‌شدن امنیت هوانوردی و رفع مشکلاتی نظیر سوخت‌رسانی بود.

نماینده عربستان در سازمان ملل از آمادگی ریاض برای همکاری با ایران گفت

چرخش سعودی؟

روح‌اله نخعی: عبدالله المعلمی، نماینده عربستان سعودی در سازمان ملل متحد، سه‌شنبه‌شب گفت که ریاض آماده همکاری با ایران بر اساس اصل حسن هم‌جواری است. به گزارش المیادین، نماینده عربستان سعودی که در نشست شورای امنیت سازمان ملل متحد صحبت می‌کرد، افزود: «ما آماده‌ایم بر اساس اصل حسن هم‌جواری و عدم دخالت در امور داخلی کشورها با ایران رابطه برقرار کنیم».

المعلمی با این حال بار دیگر ادعاهای پیشین سران سعودی را تکرار کرد و گفت: «رفتار ایران ثبات را در منطقه تهدید می‌کند». به گزارش ایرنا، او همچنین افزود: «ما بر حل بحران یمن در چارچوب گفت‌وگوهای سیاسی بر اساس طرح کشورهای عربی حاشیه خلیج‌فارس و تصمیمات شورای امنیت تاکید می‌کنیم». المعلمی پیش‌تر، اواخر تیرماه نیز مواضع مشابهی گرفته بود. او در مقر سازمان ملل به خبرنگاران گفته بود عربستان خواهان جنگ با ایران، چه در یمن چه در هیچ‌جای دیگری نیست.

نماینده عربستان سعودی در ادامه گفت: «مسئله فلسطین مسئله نخست کشورهای عربی است و کشورهای عربی به صلح متعهدند و اقدام اشغالگران را در تخریب ده‌ها منزل مسکونی در قدس محکوم می‌کنیم».

مواضع تازه المعلمی در تقابل با صحبت‌هایی است که پیش‌تر از او و دیگر مقامات سعودی درباره رابطه با ایران نقل می‌شده است؛ اما دیگر پیام‌ها از ریاض، همچنان در راستای مواضع پیشین شنیده می‌شوند. در آخرین نمونه از این موضع‌گیری‌ها نشست شورای وزیران عربستان سه‌شنبه به ریاست ملک سلمان بن‌عبدالعزیز، پادشاه عربستان، برگزار شد و در این نشست ادعا شد که رفتارهای ایران از جمله تعرض به کشتی‌های غیرنظامی و توقیف نفت‌کش انگلیس در خلیج (فارس) نقض قوانین بین‌المللی به شمار می‌رود و جامعه جهانی باید با چنین اقداماتی مقابله کند.

با این حال، صحبت‌های المعلمی به فاصله کمی بعد از آن انجام می‌شود که عربستان پذیرفت خدمه آسیب‌دیده کشتی ساویز را به درخواست ایران تحویل دهد و نیز نفت‌کش «شادی» را که چند ماه در بندر جده این کشور گرفتار بود، آزاد کند تا به ایران برگردد. برخی ناظران این اتفاقات را که بعد از دور تازه تنش‌ها در آب‌های جنوب ایران و توقیف کشتی‌های انگلیسی و اماراتی رخ داده است، نشانه‌های تمایل تازه عربستان به تنش‌زدایی می‌دانند.

روابط بین جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی از دی‌ماه سال ۱۳۹۴ و بعد از ماجرای اعدام شیخ نمر، معترض شیعه در عربستان سعودی و حمله گروهی در ایران به سفارت این کشور، بر هم خورده است؛ اما پیش از این، در سال‌های اخیر، این مقامات دولت ایران و به طور مشخص، حسن روحانی و محمدجواد ظریف بودند که از تمایل به گفت‌وگو و حل اختلاف بین دو کشور می‌گفتند. ظریف به‌طور خاص در مصاحبه‌ها و سخنرانی‌های خارجی تاکید می‌کرد که ترجیح ایران، گفت‌وگو و همراهی در منطقه است. در آخرین نمونه‌ها ظریف در خرداد ۹۷ پیشنهاد «تعهدنامه عدم تجاوز» میان ایران و کشورهای حوزه خلیج‌فارس را مطرح کرد و در دی‌ماه ۹۷ نیز تاکید کرده بود زمینه‌های تاریخی، مذهبی و جغرافیایی ایران را به همسایه‌هایش متصل می‌کند و مسائل باید با گفت‌وگو حل شود. مقامات عربستان و دیگر متحدان منطقه‌ای این کشور، تا پیش از این واکنش مثبتی به مواضع این‌چنینی ایران نشان نداده بودند.

تکرار ادعای ترامپ درباره پهپاد

سنتکام: شاید ۲ تا زده‌ایم یا بیشتر

شرق: رئیس ستاد فرماندهی مرکزی آمریکا موسوم به سنتکام، روز سه‌شنبه مدعی شد ناو این کشور ممکن است بیش از یک پهپاد ایرانی را سرنگون کرده باشد! به گزارش ایسنا، کنت مکنزی، در گفت‌وگویی با شبکه سی‌بی‌اس ادعا کرد به عقیده او، ناو آمریکایی با حداقل دو پهپاد هم‌زمان درگیر شده است.

او دراین‌باره مدعی شد تا جایی که وی در اطلاع است، ناو آمریکایی حداقل با دو پهپاد به‌طور موفقیت‌آمیز درگیر شده؛ اما ممکن است پهپادهای دیگری نیز در آن حوالی بوده باشند. فرمانده ستاد فرماندهی مرکزی آمریکا موسوم به سنتکام در ادامه مدعی شد: «ما مطمئنیم یک پهپاد را ساقط کرده‌ایم و ممکن است پهپاد دوم را نیز ساقط کرده باشیم!».

صحبت‌های مبهم مکنزی درباره ادعای ساقط‌کردن پهپاد ایرانی در ادامه ادعایی گفته می‌شود که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، چندی پیش در توییتر مطرح کرد. ترامپ ادعا کرد ناو آمریکایی «یواس‌اس باکسر» یک پهپاد ایرانی را هدف قرار داده است؛ اما در گزارشی که از وزارت دفاع آمریکا منتشر شد، تنها به هدف قراردادن پهپاد اشاره شده بود و حرفی از ایرانی‌بودن پهپاد مطرح نبود. حالا فرمانده سنتکام موضعی در راستای مواضع رئیس‌جمهور گرفته است.

رئیس‌جمهوری آمریکا نیز به تردیدهای رسانه‌ای درباره صحت این ادعا واکنش نشان داد. برخی رسانه‌ها و کارشناسان اشاره کرده بودند آمریکا شواهد و اسنادی برای ادعای خود مطرح نکرده است. ترامپ در پاسخ به این مسئله نوشت: «اگر ایرانی‌ها دنبال پهپادشان هستند لباس غواصی بپوشند و کف اقیانوس دنبال آن بگردند. ما مجبور شدیم به آن شلیک کنیم و پهپاد سقوط کرد».

مقامات نظامی و دفاعی ایران که پیش‌تر ادعاهای آمریکا را دراین‌باره رد کرده بودند، روز گذشته نیز بار دیگر به این موضع‌گیری واکنش نشان دادند. به گزارش ایرنا، امیر سرتیپ امیر حاتمی چهارشنبه در حاشیه نشست هیئت دولت در جمع خبرنگاران گفت: «هیچ پهپادی از جمهوری اسلامی ایران ساقط نشده است». سردار حسین سلامی نیز در جمع خبرنگاران با بیان اینکه دشمنان ما اگر مستنداتی در این ارتباط دارند باید به اثبات برسانند، اظهار کرد: «پهپاد ایران سه‌ساعت‌و ۴۰ دقیقه بر فراز آب‌های خلیج‌فارس در گردش بوده و از مجموعه شناورهای منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای تصاویر مستقیمی را ارسال کرده که بخشی از این تصاویر را برای ملت ایران و افکار عمومی جهان نشان دادیم». او افزود: «امروز در جهان هیچ‌کس حرف بدون استناد را نمی‌پذیرد؛ دشمنان اگر می‌توانند فیلم اصابت و قطعات ایرانی‌بودن پهپاد را نشان دهند». سردار سلامی تأکید کرد: «قاطعانه می‌گویم این دروغی بزرگ است و ما اثبات کرده‌ایم دروغ است». وی افزود: «دشمنان هم ادعای خود را اثبات کنند».

پیش‌تر و بعد از ادعای اولیه ترامپ، محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران که در زمان این ادعا در نیویورک بود، به خبرنگاران گفت هیچ گزارشی در کار نیست که ایران پهپادی را از دست داده باشد. همچنین سیدعباس عراقچی، معاون سیاسی وزارت خارجه، در توییتر نوشت: «ما هیچ پهپادی را نه در تنگه هرمز و نه در هیچ‌جای دیگر از دست نداده‌ایم. نگرانیم که ناو هواپیمابر باکسر، پهپاد آمریکایی را به اشتباه ساقط کرده باشند!».

آنچه اکنون در ماجرای برجام و نفت‌کش‌ها می‌گذرد

واکنشی به مدارای یک‌طرفه

ساسان کریمی*

بیش از یک سال از خروج ایالات متحده از برجام می‌گذرد؛ درحالی‌که از ابتدای روی‌کارآمدن رئیس‌جمهور فعلی این کشور، ترامپ به وضوح به این امر متمایل بود. پرواضح است که زمینه این جهد ترک برجام از سوی ترامپ را در رقابت با رئیس‌جمهور سابق و تیمش باید دنبال کرد و به همین مناسبت برنامه جامع اقدام مشترک تنها موردی در محیط بین‌الملل نبود که با خروج دولت فعلی آمریکا مواجه شد.

اما در کنار ترامپ همواره کسانی قرار داشته‌اند که تأثیرشان بر اعمال او قابل اعتنا بوده است: همان‌طور که به وقت حضور امثال تیلرسون و متیس بر کرسی‌های دولت جدید، تمایلات هنجارشکنانه رئیس‌جمهور برای اجرا با موانعی مواجه بود، پس از تغییر تیم سیاست خارجی و امنیت ملی، منصوبان تازه توانستند اهداف خود را به زبان امیال ترامپ ترجمه کرده و به او بفروشند و تحریم نفت و سیاست به‌صفررساندن فروش نفت ایران فعلا آخرین مهره درشت رشته موردنظر؛ یعنی فشار حداکثری بوده است.

از موضع فعال اقتصادی یا نیروی کار داخلی، آسان‌ترین کار، شمردن مشکلاتی است که در یک‌سال‌ونیم گذشته مبتنی‌بر تلاش‌های آمریکا بر اقتصاد، معیشت و گردش کار بنگاه‌های اقتصادی تحمیل شده، اما درعین‌حال برای استحصال تحلیلی جامع می‌بایست به طرف دیگر رفت و از نقطه دید مقابل به موضوع نگریست: واقعیت این است که فشار حداکثری به ایران اهدافی بسیار فوری‌تر و فراتر از آنچه رخ داد را دنبال می‌کرد، به‌طوری‌که گاه در لفافه سخنان رسمی و گاه حتی به عریانی در رده‌های پایین‌تر از رئیس‌جمهور، تصویری به تمامی از آنچه در سر بود ارائه می‌شد؛ تصویری که با مراجعه به مجامع ایرانی نزدیک به دولت کنونی آمریکا می‌توان به سادگی از آن ابهام‌زدایی کرده و به وضوح تماشایش کرد. آنچه طرف مقابل از ترک برجام انتظار داشت، به‌هم‌ریختگی اقتصادی بود، اما چندین‌برابر آنچه رخ داده و هم به‌طوری‌که روند فزاینده و تخریبگرش، بی‌توقف بر دامنه خود بیفزاید.

اما این‌چنین نشد. هرچند برای مخاطب ایرانی این یادداشت، سخت است که بپذیرد با وجود تمامی آسیب‌هایی که به کسب‌وکار و معیشتش وارد آمده، فشار حداکثری ترامپ علیه ایران تا این لحظه ناموفق بوده است، اما باید پذیرفت که این توفیق یا شکست را نه در مقایسه با تأثیری که بر زندگی مردم گذاشته، بلکه تنها باید در قیاس با اهداف ذکرشده سنجید: «رسیدن نرخ ارز تا پایان بهار سال گذشته به چندده هزارتومان و تا میانه سال به صد هزار تومان»، از جمله تصاویری بود که در کنار «ونزوئلایی‌شدن ایران» و «یک ماه دستمزد در قبال یک قالب پنیر» از جانب لابی برانداز و گاه جنگ‌طلب نزدیک به ترامپ به مخاطب شوکه‌شده ایرانی ارائه می‌شد و شاید بتوان باور کرد که این تصویر نخست به شخص ترامپ فروخته شد. اما با همه مشکلات اقتصادی و تحریمی امروز ایران، باید اذعان کرد که دولت تا حد زیادی توانسته به مسائل خود مسلط شود و از سردرگمی به‌وجودآمده در سال گذشته عبور کند، چراکه با توجه به سیاست صفرکردن صادرات نفت از هجدهم اردیبهشت سال جاری قاعدتا دولت می‌بایست تا حدی فقیر و ورشکسته شود که نه‌تنها قدم از قدم برندارد، بلکه حتی نتواند حقوق کارمندان خود را بپردازد. اما قطعا با تمام مشکلات و کمبود منابع برای توسعه و عمران، ایران هم به چنان روزهایی که آرزوی بدخواهان بود نیفتاد و هم حتی با شیبی کمتر طرح‌های توسعه‌ای خود را به پیش می‌برد.

این عملکرد با وجود تمامی تحریم‌ها و حتی مشکلات طبیعی نظیر سیل گسترده ابتدای سال جاری، دولت ایالات متحده را برای اندیشیدن چاره‌ای دیگر به تکاپو انداخت، به‌طوری‌که با تهدید به جنگ آغاز شد و به اقدامات کودکانه‌ای نظیر محدودیت تردد دیپلمات‌های ایرانی در نیویورک انجامید؛ اقدامی که سطح نازل و مضحک برخورد وزارت خارجه آمریکا را بر همگان آشکار کرد. در این میان با مواضع قاطع ایران سایه جنگ تا حد زیادی از منطقه دور شد، چراکه ایران تقریبا با اطمینان بر این تحلیل سوار بود که ترامپ تا انتخابات حد پایینی از درگیری را نمی‌تواند به جنگ تبدیل کند، چراکه همین موجب تضعیف موضع او در دوران انتخابات ۲۰۲۰ خواهد شد. البته باید در نظر داشت که اگر اندازه تحقیر از حدی بالاتر برود، روند معکوس شده و تبری از بی‌عملی نسبت به تهدید علیه امنیت ملی آمریکا بزرگ‌ترین انگیزه ترامپ برای آغاز درگیری و اتفاقا دنبال‌کردن انتخابات از مسیر بحران خواهد بود. ایران نیز در گرماگرم این رقابت‌ها به دنبال «امتیازسازی» برای خود است. هر اتفاقی که در آینده قرار باشد بیفتد - از مواجهه نظامی تا مذاکره دیپلماتیک- طرفین نیاز به اهرم‌هایی برای فشارآوردن به طرف مقابل خواهند داشت. کاهش سطح تعهدات برجامی و نیز پاسخ‌گویی به تحرکات و تخلفات نه‌چندان عظیم در خلیج‌فارس را در این مسیر می‌توان تحلیل کرد. ایران با این نوع سخت‌گیری‌ها، به‌خصوص به طرف اروپایی برجام نشان می‌دهد که خروج ایالات متحده از این توافق و نیز تهدید ایران برای هیچ‌کس بی‌هزینه نیست و رفتار ایران بدون برجام غیر از ایران برجامی خواهد بود. تحلیل پسِ این اقدامات این است که با مدارای یک‌طرفه اتفاق مثبتی نمی‌افتد و صرفا مرز تحمیل غرب و تحمل ما به نفع طرف مقابل تغییر می‌کند و این البته شایسته نیست. نکته اساسی که روان‌شناسی ایران را در اتخاذ تصمیماتش نشان می‌دهد این باور است که پذیرش اذیت، طرف متخاصم را برای آزارهای بعدی تشویق می‌کند. این یعنی رفتار ایران در دوساله باقی‌مانده از دولت روحانی مانند شش سال گذشته آینه رفتار طرف‌های مقابل و به‌خصوص آمریکا خواهد بود؛ اگر واقعا قصد بر مذاکره باشد، دولت ایالات متحده می‌تواند با لغو تحریم‌های موضوعه دو سال گذشته انتظار داشته باشد که ایران در قبال دریافت امتیازات و تضامین بیشتر در مورد ارائه امتیازات دیگر بیندیشد. پیشنهاد منقول از ظریف درخصوص تصویب زودهنگام پروتکل الحاقی در قبال لغو تحریم‌ها البته هنوز در چارچوب مسئله هسته‌ای و مذاکرات برجام است و قاعدتا پس از بازگشت به این نقطه است که علاقه به صحبت درباره فصل غروب برجام یا حتی مسائل دیگر قابل مذاکره، مستلزم ارائه پیشنهادهای دیگری مانند رفع فرابرجامی تحریم‌ها - مثلا تحریم‌های اولیه - خواهد بود.

هرچند پشت بی‌عملی اروپاییان امید چندوجهی ایشان به شکست ترامپ در انتخابات سال آینده است، اما با توجه به جمیع جهات هیچ حسابی روی چنین احتمالی از سوی ما موجه و روا نیست و همان‌طور که در سیاست رو به جلو، سیال و پرجنب‌وجوش وزیر امور خارجه در سال جاری منعکس است، تمام توان و تلاش باید بر دردست‌گرفتن ابتکارعمل، اعمال فشار به اروپاییان برای سرمایه‌گذاری در حفظ ایران در برجام و نیز امتیازسازی‌های مختلفی باشد که احتمالا در آینده زمینه‌ساز چانه‌زنی‌های مقتدرانه کشور باشد؛ حتما می‌توان از تهدید ترامپ به واسطه احتیاج انتخاباتی او و نیز روحیه برون‌گرا و مدعی‌اش در همین دولت جاری آمریکا به نفع منافع فراتر از برجام ایران - هم از نظر کمیت امتیازات و هم کیفیت و تضمین اخذ آنها - با طراحی و پیاده‌سازی نوعی سیاست مهار دوگانه بین دو حزب ایالات متحده استفاده کرد. شرط این راهبرد البته یکی حمایت علنی مقامات عالی کشور در تریبون‌های رسمی از دستگاه دیپلماسی و تأکید بر اختیار تام متولی آن است - که این معنا تضمین آبروی کشور در مجامع جهانی است - و دیگری حراست این دستگاه از حملاتی که احیانا با انگیزه سیاست داخلی متوجه آن باشند.

*دانش‌آموخته دکترای فلسفه سیاسی از دانشگاه تهران

کوتاه دیپلماسی

عراقچی در دیدار با لودریان:

اجازه اخلال در تنگه هرمز را نمی‌دهیم

● **ایسنا:** معاون سیاسی وزیر امور خارجه و فرستاده ویژه رئیس‌جمهور کشورمان در دیدار با وزیر خارجه فرانسه، تأکید کرد: «اروپا موضع روشنی در مخالفت با سیاست آمریکا در زمینه به‌صفررساندن فروش نفت ایران که در چارچوب راهبرد فشار حداکثری پیگیری می‌شود، اتخاذ کند». ژان ایو لودریان، وزیر خارجه فرانسه، در دیدار با معاون سیاسی وزیر امور خارجه کشورمان ضمن خوشامدگویی و اشاره به تحولات و تعاملات اخیر و تماس‌های دیپلماتیک دو کشور، سفر فرستاده ویژه رئیس‌جمهور فرانسه به تهران و مذاکرات انجام‌شده و حضور فرستاده ویژه رئیس‌جمهور ایران در پاریس را بااهمیت توصیف کرد. وی با اشاره به اینکه فرانسه به دنبال کاهش تنش‌های موجود است، گفت: «فرانسه بر حفظ و اجرای برجام تأکید دارد و به تلاش‌های خود در این زمینه ادامه می‌دهد». وزیر امور خارجه فرانسه اظهار کرد: «گرچه ایجاد و راه‌اندازی سازوکار مالی اینستکس فرایندی طولانی بوده است، اما عملیاتی‌شدن این سازوکار یک گام سیاسی مهم به شمار می‌رود». همچنین سیدعباس عراقچی، معاون سیاسی وزیر امور خارجه کشورمان، در این دیدار توضیحات مبسوطی درباره آخرین وضعیت هسته‌ای و روند کاهش تعهدات ایران در برجام ارائه داد و گفت: «جمهوری اسلامی ایران کاهش تعهداتش در برجام را بر اساس حقوق خود در این توافق در دستور کار قرار داده بنابراین مسیرهای دیپلماتیک همچنان باز است».

نشست شورای حکام آژانس برای انتخاب جانشین آمانو

● **ایلنا:** آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در بیانیه‌ای اعلام کرد نشستی برای انتخاب و انتصاب مدیر کل و سرپرست این آژانس برگزار می‌شود. این در حالی است که «یوکیو آمانو»، مدیر کل این آژانس، دو روز پیش درگذشت. این آژانس دیروز اعلام کرد دیدار ویژه شورای حکام این سازمان بناست جلسه‌ای ویژه برای تعیین جانشین آمانو برگزار کند. رقابت اصلی برای جانشینی آمانو بین «کرنل فروتا»، هماهنگ‌کننده ارشد سیاست‌گذاری آژانس (اهل رومانی) و «رافائل گروسی»، نماینده آرژانتین در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی است.

سفیر روسیه در ایران:

وضعیت ادلب بسیار پیچیده است

● **ایلنا:** سفیر روسیه در ایران در گفت‌وگویی که با ایلنا داشت، به تبیین مواضع روسیه درباره وضعیت گفت‌وگوهای سه‌جانبه روسیه پرداخت. لوان جاگاریان در پاسخ به سؤالی درباره «چشم‌انداز مثلث روسیه-ایران-ترکیه درباره سوریه» گفت: «در این‌باره بسیار امیدوار و خوش‌بین هستیم. در اوایل ماه آگوست در شهر نورسلطان (پایتخت قزاقستان) جلسه معاونان وزیران خارجه سه کشور برگزار خواهد شد و پس از آن در اواخر آگوست جلسه سران در ترکیه برگزار خواهد شد که اهمیت بسیار زیادی دارد. معتقدم ایران، روسیه و ترکیه نتایج عملی را به دست خواهند آورد و به‌خوبی می‌دانیم بسیاری از کشورها همکاری سه‌جانبه ما را مورد تأیید خود نمی‌دانند و به دنبال ضربه‌زدن به این همکاری هستند تا بتوانند میان این سه کشور شکاف ایجاد کنند؛ به هر حال، من به این همکاری امیدوار هستم». جاگاریان درباره مسائل ادلب نیز تصریح کرد: «وضعیت ادلب بسیار پیچیده است؛ ما یک یادداشت تفاهم با ترکیه امضا کرده‌ایم و با آنکارا در تماس هستیم. مشکلات زیادی در ادلب وجود دارد که دلیل اصلی آن تجمیع هزاران تروریست در این منطقه است و باید این جغرافیا پاک‌سازی شود. متأسفانه رویکرد دوگانه آمریکا در سوریه باعث شده است مشکل‌های زیادی برای سوریه به وجود بیاید و زمانی که ما با تروریست‌ها می‌جنگیم، واشنگتن دست به انتقاد می‌زند اما خودشان هیچ اقدامی علیه تروریسم صورت نمی‌دهند. به هر حال، تروریست‌های ساکن ادلب نه فقط برای پایگاه هوایی روسیه در حمیمیم، بلکه برای شهر حلب و ساکنان آن هم تهدید به حساب می‌آیند و به نظرم دورویی آمریکا در سوریه یکی از موانعی است که نمی‌گذارد ادلب پاک‌سازی شود».

صدور حکم بازداشت ۱۰ لیبیایی در ارتباط با پرونده امام موسی صدر

● **ایلنا:** مراجع قضائی لبنان حکم بازداشت ۱۰ متهم لیبیایی را در رابطه با پرونده ربوده‌شدن امام موسی صدر و همراهانش صادر کردند. به گزارش ایلنا به نقل از خبرگزاری رسمی لبنان، «زاهر حماده»، بازپرس دادگستری در پرونده ربوده‌شدن امام موسی صدر و دو همراهش حکم بازداشت غیابی ۱۰ متهم لیبیایی را صادر کرد؛ از جمله این افراد، «سیف‌الاسلام قذافی»، پسر «معمر قذافی»، دیکتاتور سابق لیبی، است. این حکم قضائی می‌تواند زمینه ارجاع پرونده به اینترپل را فراهم کند. دستگاه قضائی لبنان نظام معمر قذافی را مسئول ربوده‌شدن امام موسی صدر و همراهانش می‌داند.